

Tillfälliga hamnar

M 3342-11, M 3343-11 och M 3345-11

Bilaga 4.

PM Stendamm- påverkan på växter och
djur

STENDAMM

-påverkan på växter och djur

Luftmiljö

Tunneldrivningens borrningar och sprängningar kommer att generera finkornigt stendamm. Det mesta av detta kommer att spolas av nere i tunneln innan bergmassorna fraktas upp ur tunneln och innan massorna läggs upp på de transportband som för bergmassorna till hamnarna. Transportbanden kommer att vara täckta för att minimera damning. Vid pålastningen på båtarna stjälpas transportbandets last av bergmassor av ned i lastrummet men även här används en strumpa som täcker bergkrosset för att minimera damning. Trots försiktighetsåtgärderna är det oundvikligt att det på arbetsplatserna kommer ut stendamm. Höga halter av stendamm med kvarts i har visat sig skadliga för människor och arbetarskyddstyrelsen har därför satt upp tydliga regler för vilka halter som kan accepteras där människor vistas. För arbetsplatser där dammande arbeten kan förekomma skall en åtgärdsplan följas. Denna kan delas upp huvudpunkterna:

- *Förebyggande åtgärder*
- *Gränsvärden*
- *Kontroll av luftföreningar*
- *Åtgärder*
- *Redovisning*

Reglerna i arbetsmiljölagstiftningen reglerar även damning vid transportbanden och lastning på båtar och säkerställer att en god luftmiljö kan upprätthållas för människor såväl som för djur.

Deposition

Arbetsstiden med tunnelarbetena sträcker sig över flera år och det är därför troligt att det blir en viss deposition av stendamm vid arbetsplatsen och i den närmaste omgivningen. Vid lastning på båtar kan också stendamm hamna i vatten.

Mängden stendamm som kan komma ut från transportbanden är inte närmare beräknad men inget tyder på att det rör sig om mängder som på något avgörande sätt påverkar flora och fauna. Om stora mängder stendamm skulle ansamlas på vissa ställen kan det naturligtvis påverka växtlighet men då endast lokalt och inom i projektet utpekade arbets- eller etableringsområden. I projektet tas det fram återställningsplaner som utifrån bl.a. ekologiska utgångspunkter skall återställa områden som tillfälligt nyttjas för byggandet av förbifarten. Detta gäller alla arbetsområde och etableringsområden.

Stendamm (av silikatbergarter av den typ som det är fråga om här) som ligger på marken är inte i sig skadligt för växter, det används exempelvis i trädgårdsodling för att öka mineralinnehåll i utarmade jordar. Dammet kan dock binda till sig kväverester från sprängmedel och i särskilt värdefulla näringsfattiga ängs- och betesmarksbiotoper skulle en olycklig gödslingsseffekt kunna uppstå. Inga sådana biotoper är dock funna längs transportbandens sträckning därför bedöms konsekvenser av en damningspåverkan på naturvärden som liten.

Stendamm som kommer i vatten kan grumla vattnet men inget tyder på att fiskar eller andra vattenorganismer är särskilt känsliga för de mängder som kan förväntas i detta projekt.

Per Collinder Ekologigruppen, 2013-03-17